

581

Besluit van 24 oktober 1986, houdende vaststelling van het Besluit meldingsregeling Coördinatiewet Sociale Verzekering

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 23 juli 1986, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, Directie Sociale Verzekeringen, Hoofdafdeling Werknemersverzekeringen, Afdeling Werkloosheidsregelingen, nr. SZ/SV/SVW/86/06007;

Gelet op artikel 16d, eerste lid, van de Coördinatiewet Sociale Verzekering (Stb. 1966, 64);

De Raad van State gehoord (advies van 10 oktober 1986, nr. W12.86.0395);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 23 oktober 1986, Directoraat-Generaal Sociale Zekerheid, Directie Sociale Verzekeringen, Hoofdafdeling Werknemersverzekeringen, Afdeling Werkloosheidsregelingen, nr. SZ/SV/SVW/86/08693;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

Dit besluit verstaat onder:

- a. «wet»: Coördinatiewet Sociale Verzekering (Stb. 1966, 64);
- b. «uitvoeringsorgaan»: het bij of krachtens de Organisatiewet Sociale Verzekering aangewezen uitvoeringsorgaan;
- c. «lichaam»: het lichaam, bedoeld in artikel 16c, eerste lid, onder d, van de wet;
- d. «mededeling»: de mededeling, bedoeld in artikel 16d, eerste lid, van de wet.

Artikel 2

1. De mededeling ter zake van premie die op grond van artikel 11, eerste en vierde lid, van de wet is vastgesteld, dient schriftelijk te worden gedaan uiterlijk veertien kalenderdagen na de dag waarop het bedrag van de premie, onderscheidenlijk het bedrag van de voorschotpremie, op grond van de kennisgeving, bedoeld in artikel 11, derde lid, van de wet, behoorde te zijn betaald.

2. De mededeling ter zake van een ambtshalve premieaanslag op grond van artikel 12, eerste lid, van de wet, dient schriftelijk te worden gedaan uiterlijk binnen veertien kalenderdagen na de dag waarop het bedrag van de premie op grond van de ambtshalve premieaanslag behoorde te zijn betaald.

3. Bij de mededeling wordt inzicht gegeven in de omstandigheden die er toe hebben geleid dat de verschuldigde premie niet kan worden betaald.

Artikel 3

1. Het lichaam is verplicht aan het uitvoeringsorgaan:
 - a. de door het uitvoeringsorgaan gevraagde inlichtingen te verstrekken, welke voor de vaststelling van de oorzaak van de betalingsonmacht, alsmede voor de bepaling van de financiële positie van het lichaam, van belang kunnen zijn;
 - b. boeken, bescheiden en andere informatiedragers, waarvan de kennisneming van belang kan zijn voor de vaststelling van de oorzaak van de betalingsonmacht, alsmede voor de bepaling van de financiële positie van het lichaam, desgevraagd ter inzage te verstrekken.
2. De inlichtingen dienen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud te worden verstrekt. Het uitvoeringsorgaan bepaalt de wijze waarop alsmede een redelijke termijn waarbinnen deze inlichtingen dienen te worden verschaft.
3. Het uitvoeringsorgaan is bevoegd afschrift te nemen en uittreksels te maken van de boeken, bescheiden en andere informatiedragers, die ter inzage worden verstrekt.
Terzake dient de medewerking te worden verleend, die door het uitvoeringsorgaan wordt verlangd.

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking met ingang van de datum, waarop de Wet van 21 mei 1986 (Stb. 276) tot nadere wijziging van enige sociale verzekeringswetten, de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds en enige fiscale wetten in verband met het misbruik van rechtspersonen, in werking treedt.

Artikel 5

Dit besluit kan worden aangehaald als «Besluit meldingsregeling Coördinatiewet Sociale Verzekering».

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 24 oktober 1986

Beatrix

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf

Uitgegeven de *tweede* december 1986

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

1. Algemeen

1.1. Inleiding

Bij de Wet van 21 mei 1986 (Stb. 276) tot nadere wijziging van enige sociale verzekeringswetten, de Wet betreffende verplichte deelneming in een bedrijfspensioenfonds en enige fiscale wetten in verband met misbruik van rechtspersonen, is in onder meer de Coördinatiewet Sociale Verzekering (Coördinatiewet) Stb. 1966, 64) een regeling opgenomen die er toe strekt het misbruik dat van rechtspersonen wordt gemaakt te bestrijden. Die regeling voorziet erin dat ingeval een rechtspersoon de verschuldigde premies in het kader van de sociale werknemersverzekeringswetten niet betaalt als gevolg van kennelijk onbehoorlijk bestuur van zijn bestuurders, die bestuurders in hun privé vermogen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de door de rechtspersoon verschuldigde premies.

Onderdeel van de regeling is de zogenaamde meldingsplicht. Deze houdt in dat bij gebleken betalingsonmacht de rechtspersoon verplicht is daarvan onverwijld schriftelijk mededeling te doen aan het uitvoeringsorgaan, en desgevraagd nadere inlichtingen te verstrekken alsmede eventueel bepaalde stukken ter inzage over te leggen. Ieder van de bestuurders is bevoegd om namens de rechtspersoon aan deze verplichting te voldoen. Indien de rechtspersoon aan deze meldingsplicht op juiste wijze heeft voldaan, heeft dit belangrijke consequenties voor de bewijsrechtelijke positie waarin de bestuurders komen te verkeren. In die situatie is een bestuurder alleen dan aansprakelijk indien aannemelijk is dat de niet betaling van premies aan hem is te wijten als gevolg van kennelijk onbehoorlijk bestuur in de periode van drie jaar, voorafgaande aan het tijdstip van de mededeling. Wordt daarentegen niet of niet op de juiste wijze aan de meldingsplicht voldaan, is de bestuurder aansprakelijk in die zin, dat wordt vermoed dat de niet-betaling van premies over de afgelopen drie jaar aan hem is te wijten. Tot weerlegging van dit vermoeden wordt slechts toegelaten de bestuurder die aannemelijk maakt dat het niet aan hem te wijten is dat de melding niet heeft plaatsgevonden.

In artikel 16d, eerste lid, van de Coördinatiewet is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld met betrekking tot de inhoud van de mededeling, de aard en de inhoud van de te verstrekken inlichtingen en de over te leggen stukken, alsmede de termijnen waarbinnen het doen van de mededeling, het verstrekken van de inlichtingen en het overleggen van de stukken dienen te geschieden.

1.2. *Het advies van de Sociale Verzekeringsraad (SVr)*

Over hetgeen de algemene maatregel van bestuur over deze materie zou moeten regelen, is 28 januari 1981 advies gevraagd aan de SVr. De Raad heeft dienaangaande in zijn advies van 2 mei 1985, nr. 85/2775, aanbevelingen gedaan. Dit advies is bij brief van 22 mei 1985 van de Minister van Justitie ter kennis gebracht van de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 1984/1985, 16 530, nr. 14).

In het onderhavige besluit wordt uitvoering gegeven aan het wettelijke voorschrift een meldingsregeling in geval van betalingsonmacht van rechtspersonen vast te stellen. Daarbij is rekening gehouden met de aanbevelingen van de SVr. De aanbevelingen terzake komen kort samengevat neer op:

- a. de mededeling van de betalingsonmacht moet worden gedaan binnen tien werkdagen na de dag waarop een premie- of belastingschuld had moeten zijn betaald;

b. als criterium voor de termijn waarbinnen de nadere informatie moet worden verstrekt, kan slechts worden gehanteerd dat van een «redelijke» termijn;

c. goede voorlichting ter zake van de meldingsregeling moet als noodzakelijk worden aangemerkt.

Ten aanzien van het onderdeel van het advies waarover in de Raad de meningen uiteenlopen, te weten de aard en inhoud van de te verstrekken inlichtingen en de over te leggen stukken, wordt, zoals reeds aangekondigd in de eerder genoemde brief van de Minister van Justitie dd. 22 mei 1985, in dit besluit het standpunt van de meerderheid van de Raad overgenomen die het aantal terreinen waaromtrent inlichtingen, boeken en andere informatiedragers kunnen worden gevraagd, wil beperken tot de oorzaken van de gerezen betalingsonmacht en de financiële positie van het lichaam. De aan dit standpunt ten grondslag liggende overwegingen, te weten de wenselijkheid van een onderscheid tussen melding en aansprakelijkstelling, alsmede het zoveel mogelijk beperken van het risico van het niet (volledig) voldoen aan de melding, worden door mij onderschreven.

1.3. *De inhoud van de meldingsregeling*

Bij de meldingsregeling is er sprake van een gefaseerde melding van de betalingsonmacht. In de eerste fase behoeft de rechtspersoon slechts schriftelijk mededeling te doen van de betalingsonmacht, waarbij inzicht dient te worden gegeven in de omstandigheden die hiertoe hebben geleid. Ten einde degenen die mededeling van de betalingsonmacht willen doen, een handreiking te doen, zal onder meer bij de uitvoeringsorganen van de sociale verzekeringswetten daartoe een vragenformulier beschikbaar zijn. Dit formulier zal gebruikt kunnen worden voor het doen van de verschillende mededelingen van betalingsonmacht bij de fiscus, de bedrijfsverenigingen en de bedrijfspensioenfondsen. Hierdoor is het mogelijk om binnen een kort tijdsbestek een beperkt aantal gegevens volledig te verstrekken, waardoor de rechtszekerheid, met name van de bestuurders, wordt bevorderd.

Aan de hand van de in de eerste fase verstrekte informatie zal de bedrijfsvereniging moeten beoordelen of de in de wet voorziene tweede fase moet volgen. In die tweede fase zal de rechtspersoon, zo de bedrijfsvereniging zulks nodig acht, nadere informatie moeten verstrekken en eventueel boeken, bescheiden en andere informatiedragers moeten overleggen.

De informatie die in het kader van de meldingsregeling moet worden verschaft zal in de eerste plaats betrekking hebben op de financiële positie van de rechtspersoon.

Daarnaast kan het teneinde een beter inzicht te verkrijgen in de oorzaken van de betalingsonmacht nodig zijn dat nadere informatie daaromtrent wordt verstrekt.

Beslissend voor het doen van de mededeling van de betalingsonmacht is de dag waarop de voorschot- c.q. (nader) vastgestelde premienota uiterlijk had moeten zijn betaald. Voor de (voorschot) premies in het kader van de sociale werknemersverzekeringswetten geldt dat het uitvoeringsorgaan aan de premieplichtige mededeling doet van de uiterste datum van betaling. De rechtspersoon heeft tot uiterlijk veertien dagen na afloop van die datum de gelegenheid om zijn betalingsonmacht tijdig te melden.

Voorts moet nog op het volgende worden gewezen. Indien door de rechtspersoon niet voldaan wordt aan de krachtens artikel 10 van de Coördinatiewet opgelegde verplichting om de door het uitvoeringsorgaan gevraagde loonopgaven binnen de door dat orgaan bepaalde termijn te verstrekken, vindt een ambtshalve premieaanslag op grond van artikel 12, eerste lid, van de wet plaats. Ook de mededeling met betrekking tot de

betalingsonmacht ter zake van deze ambtshalve premie dient uiterlijk veertien dagen na de in de premie-aanslag genoemde vervaldatum te gebeuren.

1.4. Voorlichting

Met de SVr ben ik van mening dat het dringend gewenst is over de nieuwe regeling een tijdige, uitvoerige en toegespitste voorlichting te geven.

Alhoewel het hier om een uitvoeringsmaatregel gaat, vervult de meldingsregeling in het kader van de regeling omtrent de aansprakelijkheid van bestuurders van rechtspersonen een sleutelrol.

In dit verband moet gewezen worden op de cruciale rol van de meldingsregeling in het kader van de bewijslastverdeling. Verder is essentieel dat het op correcte wijze voldoen aan de meldingsregeling geenszins inhoudt dat de rechtspersoon of de bestuurder niet meer aansprakelijk zou zijn.

Voorts is elementair dat de wet ervan uitgaat dat iedere bestuurder van een rechtspersoon attent is op de tijdige betaling van onder meer premieschulden.

Ik ga ervan uit dat de informatie over de meldingsregeling naar de werkgevers en andere belanghebbenden toe gecoördineerd zal geschieden door de bedrijfsverenigingen, de bedrijfspensioenfondsen en de ontvangers der belastingen.

1.5. Deregulering

Deze algemene maatregel van bestuur is opgesteld in overeenstemming met de toetsingscriteria, zoals die zijn opgenomen in de aanwijzingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en algemene maatregel van bestuur (Stcrt. 1985, 18). Ter toelichting merk ik nog het volgende op.

Het terrein waarop de regeling betrekking heeft en de doelstelling ervan zijn hiervoor beschreven.

Voor zover de regeling extra verplichtingen op het bedrijfsleven legt, vloeien deze voort uit de wet.

Alhoewel er een duidelijk verschil moet worden gemaakt tussen de meldingsregeling en de verzoeken om een betalingsregeling komen de administratieve verplichtingen die uit de meldingsregeling voortvloeien globaal met de huidige praktijk met betrekking tot het verzoeken om een betalingsregeling overeen met dien verstande dat het verstrekken van informatie voortaan aan termijnen is gebonden. Bij rechtspersonen met een adequate administratie betekent dat evenwel nauwelijks een verzwaring van de werkzaamheden.

Overigens zij opgemerkt dat in het kader van de bestuurdersaansprakelijkheid met deze meldingsregeling wordt beoogd de bonafide rechtspersonen van de malafide rechtspersonen te scheiden. De overige punten van de vragenlijst zijn in casu niet van toepassing.

2. Artikelsgewijs

Artikel 1

In dit artikel wordt aangegeven wat onder diverse begrippen die meermalen in het onderhavige besluit voorkomen, wordt verstaan. Vanwege praktische overwegingen en om de leesbaarheid van het besluit te vergroten is voor deze opzet gekozen.

Artikel 2

Het uitgangspunt van de meldingsregeling is de gefaseerde melding van de betalingsonmacht. Het eerste lid bevat de uitwerking van de

eerste fase van de meldingsregeling ingeval van betalingsonmacht terzake van voorschotpremie, onderscheidenlijk (nader) vastgestelde premie.

Het tweede lid heeft betrekking op de situatie dat ambtshalve een premie-aanslag wordt opgelegd op grond van artikel 12, eerste lid, van de Coördinatiewet, indien door de rechtspersoon de verplichting krachtens artikel 10 van de Coördinatiewet om de gevraagde loonopgaven te doen, niet wordt nagekomen.

Teneinde de bedrijfsvereniging in staat te stellen adequaat te reageren op de mededeling van de rechtspersoon dat hij niet tot betalen in staat is, is het noodzakelijk dat de primaire mededeling meer omvat dan de vermelding van het enkele feit dat niet kan worden betaald. Voorkomen moet echter worden dat een overmatige hoeveelheid gegevens wordt verstrekt.

Daarom is in het derde lid bepaald dat bij de mededeling inzicht dient te worden verstrekt in de omstandigheden, die er toe hebben geleid dat de premie niet kan worden betaald. Hierdoor wordt enerzijds voorkomen dat met een vrij algemene omschrijving als «liquiditeitsproblemen» zou kunnen worden volstaan. Anderzijds leidt deze formulering er toe dat in deze fase geen uiterst gedetailleerde (en met stukken gestaafde) informatie kan worden geveerd. Het gaat er om de bedrijfsvereniging in staat te stellen zich een redelijk oordeel te vormen over de oorzaken van de betalingsonmacht, niet alleen ter zake van de betrokken premieschuld, maar meer in het algemeen. Om dit te bereiken kan naar mijn mening worden gedacht aan de beantwoording van de verschillende vragen die de SVr van belang acht op te nemen in het facultatief te gebruiken (en op verzoek door de bedrijfsverenigingen te verstrekken) vragenformulier, zoals:

- voldoen de afnemers hun schulden;
- is er sprake van een teruglopend orderbestand;
- zijn er financieringsproblemen;
- zijn er ook bij andere incasso-organen mededelingen gedaan van betalingsonmacht.

Wat de termijn voor het doen van de mededeling betreft geldt een termijn van uiterlijk veertien kalenderdagen na de dag waarop de premie had moeten zijn betaald. Met deze termijn is enerzijds aangesloten bij het SVr-advies van «10 werkdagen» en anderzijds, uit het oogpunt van coördinatie, bij de belastingdienst die een termijn van twee weken hanteert.

Hiermee is naar mijn mening een inhoud gegeven aan het begrip «onverwijld», bedoeld in artikel 16d van de Coördinatiewet, dat de belanghebbenden in voldoende mate de mogelijkheid geeft de eerste fase van de melding tijdig en correct te doen, zonder afbreuk te doen aan de belangen van de bedrijfsvereniging.

Artikel 3

In dit artikel wordt ingegaan op de inhoud van de tweede fase van de meldingsregeling. Bepaald wordt welke nadere informatie moet worden verstrekt, de wijze waarop dit dient te gebeuren, mondeling, schriftelijk of in een andere vorm die redelijkerwijs kan worden verlangd, en welke stukken eventueel ter inzage moeten worden verstrekt, dit ten behoeve van de vaststelling van de oorzaak van de betalingsonmacht, alsmede voor de bepaling van de financiële positie van de rechtspersoon.

Met de terzake gebruikte terminologie is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij die termen die in het kader van het bij de Tweede Kamer aanhangige voorstel van wet tot wijziging van de Coördinatiewet en van de Organisatiewet Sociale Verzekering betreffende de verplichting van de werkgever tot opgave van het loon (Kamerstukken II, 18983) worden gebruikt.

Wat betreft de in het tweede lid genoemde door het uitvoeringsorgaan te stellen redelijke termijn waarbinnen nadere inlichtingen en stukken worden verstrekt respectievelijk ter inzage moeten worden gegeven, merk ik op dat deze formulering, conform het standpunt van de SVr is. Gezien het zeer uiteenlopende karakter van de nader te verstrekken gegevens en stukken kan geen vaste termijn worden gesteld. De bedrijfsvereniging zal per geval tot een concretisering van de term «redelijke termijn» dienen over te gaan. In het ene geval is een termijn van bijvoorbeeld veertien dagen voldoende terwijl in een ander geval een maand nog te kort is.

Artikel 4

De inwerkingtreding van het onderhavige besluit wordt in dit artikel geregeld. Die inwerkingtreding wordt gesteld op dezelfde datum als die waarop de Wet van 21 mei 1986 (Stb. 276) in werking treedt. Aangezien dit besluit aansluit bij de wettelijke meldingsplicht is de in de voornoemde wet opgenomen overgangsregeling voor het onderhavige besluit eveneens van belang. Ingevolge die overgangsregeling vinden de wettelijke bepalingen ter zake van de aansprakelijkstelling, waaronder de meldingsplicht, geen toepassing ten aanzien van premieschulden die zijn ontstaan voor de datum van inwerkingtreding van die wet. Dit heeft voor het onderhavige besluit tot gevolg dat de in dit besluit opgenomen bepalingen voor die premieschulden evenmin toepassing vinden. Indien die premieschulden echter na die datum door middel van een nadere vaststelling van de premie, onderscheidenlijk een ambtshalve premie-aanslag, worden bepaald, dan kan ingevolge die overgangsregeling ingeval de bestuurder niet aannemelijk kan maken dat niet betaling niet aan hem te wijten is als gevolg van kennelijk onbehoorlijk bestuur, de vorenvermelde wet – en daarmee de meldingsverplichting – ten aanzien van die schulden toepassing vinden. In die gevallen vinden de bepalingen van dit besluit eveneens toepassing.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L. de Graaf